

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

प्रदेश निजामती र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फको स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह, कन्सलटेन्ट आयुर्वेद विज्ञ पदको अन्तर तह, आन्तरिक अन्तर सेवा र खुला तथा समावेशी प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइनेछ:-

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा (Written exam)

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क: ३०

प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षा योजना (Written exam scheme)

Paper	Subject	Section	Marks	Full Marks	Pass Marks	No. of Questions & Weightage	Time	Remarks
First Paper	General Subject	Part-I(A): management	50	100	40	$6 \times 5 = 30$ (Short answer) $2 \times 10 = 20$ (Long answer)	3 hrs.	Note: One long Question and four short questions must be asked from group A. One long Question and two short questions must be asked from group B.
		Part-I(B): Relevant Legislation and Cross Cutting Issues						
		Part-II: General Health Issues	50			$4 \times 5 = 20$ (Short answer) $3 \times 10 = 30$ (Long answer)		
Second Paper	Technical Subject		100	100	40	$4 \times 15 = 60$ (Critical Analysis) $2 \times 20 = 40$ (Problem Solving)	3 hrs.	

प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षा योजना (Written exam scheme)

Subject	Full Marks	Exam Type	Time allowed
Interview	30	Oral	

द्रष्टव्य:

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फ स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतको समूहहरू/ सबै उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्रको पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर तर द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।
- प्रथम पत्रको लिखित परीक्षा समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकै दिन वा छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ। द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ।
- प्रथम पत्रको Part-I (A), Part-I (B) र Part-II का लागि अलग अलग उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने द्वितीय पत्रको प्रत्येक प्रश्नको लागि अलग अलग उत्तरपुस्तिका हुनेछ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएका भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमावली, नीति, नियमहरू परीक्षाका मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भइ हटाइएका वा थप गरी संशोधन भइ) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति: २०८२/०४/०१

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश
प्रदेश निजामती र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फको स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह, कन्सलटेन्ट आयुर्वेद विज्ञ पदको
अन्तर तह, आन्तरिक अन्तर सेवा र खुला तथा समावेशी प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: General Subject

Part-I(A&B)

Marks: 50

Part-I(A): Management

A. Management

1. Management: - concept, principles, functions, level, and role of managers in context to Hospital Management.
2. Planning: concept, principles, quarterly / annual action plan
3. Leadership: concept, leadership styles, Qualities of leadership
4. Human resource management
5. Conflict / Stress/ Burnout: concept, causes, levels of conflict and strategies for conflict, stress and burnout syndrome prevention and management.
6. Supervision, monitoring and evaluation
7. Performance appraisal
8. Motivation
9. Quality assurance on health care services
10. Clinical Audit
11. Clinical protocols on relevant health services and procedures
12. Coordination, cooperation and communication
13. Health Management Information System (HMIS)
14. Budget formulation and implementation,
15. Accounting, auditing and inventory management
16. Research: Evidenced based practice on health care services, Design, methodology of research. ethical issues
17. Good Governance: concept and characteristics

Part-I(B): Relevant Legislations and Cross Cutting Issues

B. Relevant Legislations and Cross Cutting Issues

1. Provisions of Province Civil Service Act and Regulation of Bagamati Province
2. The Constitution of Nepal.
3. Current periodical plan of Bagamati Province
4. The Public Procurement Act, 2063
5. The Public Procurement Rules, 2064
6. The Prevention of Corruption Act, 2059
7. Money Laundering Prevention Act, 2064
8. Right to Information Act, 2064
9. Sustainable Development Goals.
10. Effectiveness of Service Delivery through Citizen Charter, Social Audit, Public Hearing, Grievance Handling and Information Technology,
11. Social Inclusion, Reservation and Positive Discrimination
12. Public Health Service Act, 2075

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

प्रदेश निजामती र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फको स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह, कन्सलटेन्ट आयुर्वेद विज्ञ पदको अन्तर तह, आन्तरिक अन्तर सेवा र खुला तथा समावेशी प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Part-II: General Health Issue

Mark: 50

C. General Health Issue

1. National Health Policy, 2076
2. Second long-term health plan (1997-2017)
3. Health services act 2053, health service regulation, 2055
4. Introduction of Ministry of Social Development of Bagamati Province
5. International health agencies: role and responsibilities of WHO, UNICEF, UNFPA and interagency relationships
6. Concerned Professional Council and related Act, 2052
7. Health professional Code of Ethics and Code of Conduct.
8. Indigenous and traditional faith healing and health practices
9. Health insurance and financing in health care
10. Public health: air pollution, domestic pollution, noise pollution
11. Importance of water, sanitation and hygiene in public health
12. Disaster preparedness plan and policy in the hospital and Province level
13. Health volunteers' involvement in health service delivery
14. Community involvement in health service delivery
15. Programme and activities of Government and NGOs of Bagamati province for the guardianless and shelterless destitute persons staying in a very difficult situation
16. Impact of the COVID-19 pandemic
17. Health in all policies
18. One health concept
19. Health Issues of 16th Five Year Development Plan

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

प्रदेश निजामती र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फको स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह, कन्सलटेन्ट आयुर्वेद विज्ञ पदको अन्तर तह, आन्तरिक अन्तर सेवा र खुला तथा समावेशी प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Second Paper: Technical Paper

Mark: 100

१. चरक संहिता ग्रन्थलाई समय सापेक्ष रूपमा चिकित्साको ज्ञान प्रयोगको अध्ययन।

२. सुश्रुत संहिता ग्रन्थमा शल्यक्रियाको महत्त्व, उपादेयता र अध्ययन।

३. द्रव्यगुण:-

३.१. द्रव्यगुण विज्ञान:- परिभाषिक, शब्दहरू, वर्गहरू निधण्टुहरूको ज्ञान, ऐतिहासिक विवेचना, वातावरणीय सम्बन्ध, कुन द्रव्य कुन ऋतु वा महिनामा लिनु उपयुक्त, जडिबुटी चिन्ने शास्त्रीय विधि, एकल द्रव्य प्रयोग, सङ्कलित द्रव्य प्रयोग अवधि, द्रव्य प्रयोग अवधि, द्रव्यहरूको आमयिक प्रयोग र मात्रा/निषेधित अवस्था, प्रचलित द्रव्यहरूको रस, गुण, वीर्य, विषाक, आमयवीय प्रयोग र प्रभावको अध्ययन।

४. रस शास्त्र, औषज्य कल्पना:-

- ४.१. रस शास्त्रको इतिहास, महरस, रस, उपरस, धातु, उपधातु रत्न, विष उपविष आदिको शोधन मारण प्रयोग सम्बन्धी अध्ययन।
- ४.२. सामाद्रिक द्रव्यहरू जस्तै:- शंख, सिपी, कौडी, मोती आदिको परिचय तथा शोधन मारण आदिका साथै प्रयोग विधिको अध्ययन।
- ४.३. औषधि कल्पना, औषधी निर्माण शाला सम्बन्धी शास्त्रीय ज्ञान, औषधि बनाउँदा अपनाउनु पर्ने सावधानी सम्बन्धी विवेचनात्मक अध्ययन। औषधि भण्डारण सम्बन्धी ज्ञान।
- ४.४. औषधिहरूको गुणस्तर मापन, WHO GMP, अन्तर्राष्ट्रिय Quality Control मापदण्ड।

५. स्वस्थवृत्त:-

- ५.१. आहार, भोजन, पथ्यापथ्य आहार विशेषायतन, आहार प्रविचार, पांचभौतिकत्व, आहार-काल आदि।
- ५.२. भूमि, जल, वायु तेज, वातावरणिय स्वास्थ्य।
- ५.३. दिन चर्या, ऋतुचर्या, विहार, योग ध्यान आदि।
- ५.४. व्याधि क्षमत्व, व्याधि प्रतिरक्षात्मक उपाय, जनपदोद्भव, परिवार नियोजन आदि।

६. रोग विकृति विज्ञान एवम् अगद तन्त्र:-

- ६.१. रोगत्पत्ति क्रम, निदान पंचक, दोष दुष्य, स्रोतस्, रोग एवम् रोगी परीक्षण, निदान आधुनिक प्रविधि, महत्त्व, संक्रमण जन्य जीवाणुहरू बेक्टेरीया, भाइरसहरू आदिको ज्ञान।
- ६.२. अगद तन्त्र, एवम् व्यवहारायुर्वेद स्थावर, जंगम, रसायनिक, कृत्तिम विष, उपविष, परीक्षा एवम् विषाक्त प्रभावको ज्ञान र चिकित्सा। घाउ चोटपटक शव परीक्षणका प्रचलित ऐन कानूनहरू।

७. काय चिकित्सा:-

- ७.१. रोग निदान, चिकित्सा षटविध उपक्रम, (क्रिया काल)।
- ७.२. संस्थानिक रोग निदान, पूर्वरूप, रूप, उपशय, सम्प्राप्ति, चिकित्सा व्यवस्था, उपद्रव पथ्य पथ्यादि व्यवस्था।

प्रदेश लोक सेवा आयोग, बागमती प्रदेश

प्रदेश निजामती र स्थानीय सरकारी सेवा तर्फको स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह, कन्सलटेन्ट आयुर्वेद विज्ञ पदको अन्तर तह, आन्तरिक अन्तर सेवा र खुला तथा समावेशी प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

७.३. रसायन, बाजिकरण, नैष्ठिकी चिकित्सा ।

७.४. आत्मायिक अवस्थाहरूको निदान एवम् चिकित्सा व्यवस्था ।

७.५. पंचकर्म अन्तर्गत पूर्व कर्म, प्रधान कर्म, पश्चात कर्म पंचकर्मयोग्य व्याधि, पंचकर्म निषेध, विभिन्न पंचकर्म संग सम्बन्धित उपक्रमहरू ।

८. शल्य/शलक्य तन्त्र:-

८.१. शल्यतन्त्र सम्बन्धि व्रण शोथ, दग्ध, सद्योव्रण, अवुर्द, अस्थिमग्न, सन्धिच्युत आदिको निदान तथा चिकित्सा एवम् क्ष-किरण, अष्टविध, षष्ठी उपक्रम र शल्यमा प्रयोग हुने यन्त्र तथा शस्त्रहरू तथा निर्मलीकरणकोज्ञान क्षारसुत्र क्षारकर्मको ज्ञान ।

८.२. शालक्य यन्त्र

८.३. उध्वजव्रुगत मुख, नेत्र, कर्ण, नासागत रोहरूको निदान र उपचार पद्धतिको अध्ययन ।

९. स्त्री रोग, प्रसूती तन्त्र एवम् बालरोग:-

९.१. प्रसूती तन्त्र तथा स्त्री रोग:- गर्भधारण, बीज प्रसव कर्म, सूतिका व्याधि, स्त्री रोग, मूढभर्ग, गर्भ विकृति आदि स्त्री रोगहरू अन्तर्गत कष्टार्तव, प्रदर आदि रोगहरूको निदान एवम् चिकित्सा कौमारभृत्य सम्बन्धी विकास, रोगहरू एवम् चिकित्सा व्यवस्थाको अध्ययन ।

समाप्त